

**SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisani Jože Tanko)**

Ljubljana, 10. november 2016

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik**

ZADEVA: Zahteva za sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije

Spoštovani!

Na podlagi 85. in 107. člena Ustave Republike Slovenije ter 1. odstavka 58. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije skupina podpisanih poslank in poslancev zahteva sklic izredne seje Državnega zbora Republike Slovenije z naslednjo točko dnevnega reda:

1. Predlog priporočila Vladi RS v zvezi s socialnim položajem pripadnikov Slovenske vojske

I. Razlogi za sklic izredne seje državnega zbora:

Poslanci smo že spomladi zahtevali izredno sejo o stanju pripravljenosti Slovenske vojske (SV), saj se stanje na področju obrambe izrazito poslabšuje že vse od leta 2009, ko je bil predsednik Vlade RS prav sedanjí predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Varnostni problemi so še posebej eskalirali v zadnjih letih, saj so vojne na Bližnjem vzhodu in Severni Afriki povzročile nenadzorovane migracije in to skoraj izključno proti Evropi. Slovenija je postala sestavni del t.i. Balkanske poti, po kateri je več ali manj mimo Schengenskih pravil in ob neuporabi domače zakonodaje v kratkem času prešlo naše meje več kot 500.000 ljudi. V okviru migrantskega toka so Slovenijo prečkali tudi teroristi Islamske države, ki so dokazano sodelovali v terorističnih akcijah znotraj EU.

Na 31. izredni seji DZ, ki se je začela 25. aprila 2016, je bil povabljen tudi vrhovni poveljnik obrambnih sil, predsednik republike Borut Pahor, ki je DZ in vlado opozoril, da mora Slovenija tudi zaradi poslabšanja mednarodnih varnostnih razmer in nalog v Natu sprejeti ukrepe za izboljšanje ravni pripravljenosti SV. Pozval je, da politika in stroka v najkrajšem možnem času dosežeta soglasje za posodobitev celotnega varnostnega sistema.

Pred razpravo na seji državnega zbora je odbor državnega zbora za obrambo zavrnil predlog SDS in NSi, naj DZ vlado pozove k zagotovitvi dodatnih 46 milijonov evrov za SV. Zavrjnjeni sta bili tudi priporočili o tem, da naj ministrstvo za obrambo pripravi strateški pregled obrambe in naj ministrstvo konkretizira vzpostavitev srednje bataljonske bojne skupine s končno operativno zmogljivostjo vsaj v letu 2018.

Kljub opozorilom odgovorni ne storijo ničesar, da bi se katastrofalno slabo stanje v SV v kakršni koli smeri pričelo reševati. Predstavniki »vojaških sindikatov« poleg tega opozarjajo še na nekatere druge anomalije, ki so že dlje časa prisotne v SV: na problematiko upokojevanj, na težavna pogajanja z vlado, problematiko napredovanj, na neurejeno stanje na področju plač znotraj obrambnega sistema ter posledično na številne socialne probleme vojakov.

Priča smo finančni in kadrovski podhranjenosti vojske, vse pogostejša pa so opozorila, da je vojska neustrezno oborožena, da nima zadosti ubojnih sredstev, da njena sestava ni popolnjena,... in nenazadnje, da imajo vojaki neustrezno osebno opremo, kar dejansko vsakodnevno in že v povsem običajnih okoliščinah ogroža njihovo zdravje in varnost. Če pa bi ponovno prišlo do migrantskega vala, pa bi bila ogrožena tudi njihova življenja. Ob tem obstajajo tudi številne druge kršitve človekovih pravic pripadnikom in pripadnicam SV, na kar njihovi sindikati vseskozi opozarjajo.

Konec septembra je v javnost prišla še vest o tem, da naj bi pripadnikom in pripadnicam Slovenske vojske humanitarne pakete dostavljali celo iz tujine. V njih naj bi se nahajale obleke, nogavice, spodnje perilo, paste za zobe, čistila, praški, testenine, konzerve, piškoti, ..., torej večinoma osnovne življenjske potrebščine.

Nedavna novica o humanitarni pomoči pripadnikom SV je tako še ena izmed nedopustnih in žalostnih zgodb, ki se ne bi smele zgoditi. Da morajo slovenski vojaki, ki so odigrali ključno vlogo pri osamosvojitvi Slovenije, prejemati tujo humanitarno pomoč ob tem, da Slovenija praznuje 25-letnico osamosvojitve Slovenije, je še posebej škandalozno. Ne predsedniku vlade Cerarju, ne ministrici za obrambo Andreji Katič, ne komerkoli drugemu ne more biti v ponos, da je SV edina vojska na evropskih tleh, katere predstavniki prejemajo tujo humanitarno pomoč.

Zaradi navedenega je predsednik odbora za obrambo Žan Mahnič v torek, 11.10.2016, sklical 41. nujno sejo odbora DZ za obrambo, na kateri se je razpravljalo o tej pereči problematiki. Na seji sta sodelovali tako ministrica za obrambo Andreja Katič kot ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak, udeležili pa so se je tudi predstavniki Sindikata vojakov Slovenije, Sindikata Ministrstva za obrambo, Sindikata vojske, obrambe in zaščite, Sindikata pilotov Ministrstva za obrambo ter predstavniki Zveze slovenskih častnikov.

Žal je na nujni seji Odbora za obrambo koalicija ponovno ovirala razprave, tako da predstavniki vojaških sindikatov niso mogli v polnosti predstaviti problemov, s katerimi se soočajo vojaki.

Naj ob tem samo spomnimo, da je več kot 1200 zaposlenih v SV uvrščenih pod 20. plačilni razred, da je povprečna neto plača vojaka začetnika 700 evrov in da se po desetih letih dela ta znesek povzpne na 840 evrov in da je za humanitarno pomoč tokrat zaposlilo več kot 100 vojakov SV.

Prav tako Državni zbor preko pristojnega delovnega telesa že dlje časa opozarja Vlado RS in MORS na težak socialni položaj pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske. Tako je Odbor za obrambo na seji 21. 1. 2014 skupaj s predstavniki Vlade, ministrom za obrambo, načelnikom Generalštaba SV ter predstavniki reprezentativnih sindikatov razpravljal o socialnem položaju, ki se je v začetku januarja 2014 močno poslabšal.

Da je SV prišla v navedeni položaj, ni samo posledica varčevalnih ukrepov, ki jih je obrambni resor prevzel v času gospodarske in finančne krize. Finančna sredstva, ki so se od nastanka države dalje načrtovala za SV, za njeno opremo in razvoj, za izobraževanje, so se v preteklih dveh desetletjih pogosto prerazporejala za druge namene. Skratka, denar se je najlažje vzel SV in ga dal nekam drugam, ker je bila varnost samoumevna in zagotovljena. Edini napredek je obrambni resor doživel v času prve Janševe vlade, ko so se sredstva za Slovensko vojsko povečala za 200 milijonov €.

Posledica trenutnega katastrofalnega stanja v SV je tudi nikoli izvedena strukturna reforma na Ministrstvu za obrambo, na katerem se je v preteklih dveh desetletjih zaposlovalo zato, da se je na splošno zmanjševala brezposelnost v državi, ne pa za to da bi ta kader služil za podporo in razvoj SV.

Naloga pristojnega delovnega telesa Državnega zbora za področje obrambe je, da pomaga ministrici in načelniku Generalštaba navedeno vprašanje rešiti tako, da se bo v najkrajšem možnem času izboljšal

socialni položaj zaposlenih v SV ter jih s tem tudi motiviral, da bodo svoj poklic in poslanstvo opravljali še bolj zavzeto in odgovorno.

Ob preverjanju, kako navedena vprašanja rešujejo in obravnavajo sorodna delovna telesa v drugih državah, smo zasledili, da so tovrstna vprašanja pogosto predmet obravnave na sejah odborov, pristojnih za obrambo in da zelo hitro najdejo rešitve za odpravo problemov. Seveda pa je pred tem potrebna pripravljenost, da se problemi odpravijo, česar pa s strani Vlade RS trenutno ni zaznati.

Kot primer naj navedemo, da so v nemškem Bundestagu pogosto potekale podobne obravnave o različnih problemih, ki so jih rešili z ustreznimi zakonskimi rešitvami, sklepi ali uredbami Vlade ob sodelovanju Odbora in parlamenta.

Tako so znani nekateri primeri iz preteklih let:

- Zakon o izboljšanju subvencioniranja poklicnega izobraževanja vojakov,
- Zakon o zagotovitvi preskrbnine vojaških družini (Unterhaltssicherung der Soldaten),
- Uredba o pravici do porodniškega dopusta, ki pripada vojaku (Erziehungsurlaub fuer Soldaten),
- Zakon o zmanjšanju osebja na obrambnem področju in v oboroženih silah,
- Zakon o prilagajanju števila uradnikov na področju dejavnosti Ministrstva za obrambo na zmanjševanje oboroženih sil itd...

Skratka, skrb matičnega delovnega telesa zakonodajne oblasti ni samo poročanje odboru in Državnemu zboru o aktualnih vprašanih obrambne politike ter o vprašanih, ki se nanašajo na strukturo SV oz. vprašanih njene politike, povezane z zunanjo politiko države oz. njenim sodelovanjem v mednarodnih misijah. Odbor in Državni zbor morata prisluhniti tudi vsem vprašanjem, ki so problem na področju obrambe in SV ter jih pomagati rešiti.

S sklicem izredne seje želimo doseči, da bo Državni zbor seznanjen z omenjeno problematiko in da se skupaj z Ministrstvom za obrambo in Generalštabom SV najde rešitve, ki bodo peljale h končnemu cilju – sodobni, visoko profesionalni, visoko tehnološko opremljeni, usposobljeni in izobraženi Slovenski vojski, v kateri bo vsaka pripadnica in pripadnik ponosen, da je del obrambno-varnostnega sistema te države.

Ureditev plač in nadomestil ter reševanje socialnih stisk pripadnikov SV pa je predpogoj za dosego gornjih ciljev.

Zaradi zaskrbljujoče problematike v zvezi s socialnim položajem zaposlenih v SV in splošnim stanjem v SV skupina podpisanih poslank in poslancev zahteva, da predsednik Državnega zbora RS v zvezi s predlagano točko dnevnega reda skliče izredno sejo Državnega zbora RS v najkrajšem možnem času.

II. Predlog priporočila Vladi RS za odločanje na seji DZ:

1. Državni zbor RS priporoča Vladi RS in Ministrstvu za obrambo, da v roku enega meseca pripravi poročilo o socialnem položaju pripadnikov SV in predlaga konkretne rešitve za izboljšanje njihovega socialnega položaja še v letu 2016.
2. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da pripravi predlog zakona o odpravi škodljivih posledic nezakonito in neustavno predčasno odpuščenih vojaških oseb.
3. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da v celoti spoštuje 26. člen Zakona o javnih uslužbencih in zaposlenim na obrambnem področju priznava pravico do kolektivnega dogovarjanja. Pred predložitvijo aktov v postopek za sprejem izven Ministrstva za obrambo z vplivom na delovna razmerja in iz njih izhajajoče naj se pravice uskladi z reprezentativnimi sindikati obrambnega področja.
4. Državni zbor RS priporoča Vladi RS, da v roku treh mesecev poroča Državnemu zboru o izvajanju sprejetih priporočil.

III. Obrazložitev:

V luči dejstva, da obstaja realna možnost, da se bo migracijska pot znova odprla, je opisano stanje SV še bolj zaskrbljujoče. Kot je napovedala ministrica za notranje zadeve bo Slovenija v primeru ponovnega odprtja migracijske poti morala sprejeti skrajne ukrepe. Glede na to, da se problematika stanja v SV stopnjuje oziroma ne rešuje in lahko bistveno vpliva na sposobnost zagotavljanja varnosti državljanov, je to vprašanje, ki je širšega državnega pomena. Predlagatelji izredne seje DZ zaradi omenjenih dejstev menimo, da je o problematiki socialnega položaja pripadnikov SV potrebno opraviti razpravo na izredni seji DZ in sprejeti priporočila, s katerimi Vladi RS priporočamo, da se nemudoma loti reševanja problemov, ki so prisotni na področju zaposlenih in stanja v SV.

IV. Predlagamo, da se na sejo Državnega zbora povabi:

- dr. Mira Cerarja, predsednika Vlade RS,
- Andrejo Katič, ministrico za obrambo,
- načelnika generalštaba Slovenske vojske, generalmajorja dr. Andreja Ostermana,
- Sindikat vojakov Slovenije,
- Sindikat Ministrstva za obrambo,
- Sindikat vojske, obrambe in zaščite,
- Sindikat pilotov Ministrstva za obrambo,
- Zveza slovenskih častnikov.

V. Gradivo za obravnavo na izredni seji Državnega zbora

Poleg besedila zahteve skupine poslank in poslancev za sklic izredne seje Državnega zbora ter predlaganega priporočila, kot gradivo za obravnavo na seji prilagamo tudi medijske objave.

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

Priloge:

- magnetogram 41. nujne seje Odbora za obrambo, 11. 10. 2016, dostopen na spletnih straneh DZ
- medijske objave
- podpisi predlagateljev zahteve za sklic izredne seje DZ RS:
  - Jože Tanko
  - Anja Bah Žibert
  - Franc Breznik
  - Nada Brinovšek
  - Jelka Godec
  - dr. Vinko Gorenak
  - mag. Branko Grims
  - Eva Irgl
  - Janez Janša
  - Danijel Krivec
  - Suzana Lep Šimenko
  - Tomaž Lisec
  - Dr. Anže Logar
  - Žan Mahnič
  - Bojan Podkrajšek
  - mag. Marko Pogačnik
  - Marijan Pojbič

- mag. Andrej Šircelj
- Ljubo Žnidar
- mag. Matej Tonin
- Ljudmila Novak
- Jožef Horvat
- Iva Dimic
- Jernej Vrtovec